

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Bănățana”, „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Ciacovana”, „Chiorana”, „Codreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănițerul”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Iulia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lugoșana”, „Mercur”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ilva-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercădiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnoaveana”, „Tibleşana”, „Tîmășana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana”, „Zlăgneașana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Socialismul.

VIII.

Concluziuni.

Din tot ce s'a scris și s'a făcut la noi Românii din Ungaria în direcția socializmului rezultă că ne-am ocupat prea puțin până acum cu această chestiune a cărei importanță nu se mai poate trage la indoială și de care nu ne putem scăpa ignorându-o ori tratându-o cu remedii paliative.

Căci dacă, conform opiniei generale, socialismul are să binemeriteze pentru toate timpurile, din cauză că mișcarea ideală, pornită prin el, a condus la scrutarea mai profundă a vieții sociale, iar din punct de vedere practic, că în urma lui au apărut vederi nouă despre lume, cari asigură mai mare valoare altruizmului, și cari stăruie ca, prin avantajile bunei stări materiale să se continue cu arme mai egale lupta necesară ce decurge neîntrerupt între indivizi și clase pentru nobilitarea speciei, —

dacă el este o apariție nouă, care indică societății omenești calea spre un avânt mai nou și poate cel mai puternic, —

trebuie neapărat să ținem și noi samă de el, și cei mai buni ai noștri să-l studieze temeinic, în toate fazele lui, indicând atitudinea ce trebuie să observăm față de el din toate punctele de vedere.

Dacă de altă parte doctrina socialismului conține și principii absurde și nerealizabile, și dacă aceste principii ar putea să fie dezastroase naționalității, bisericii și celorlalte bunuri sufletești și materiale în legătură cu aceste, — în acest caz de asemenea se im-

pune a-i da toată atențiunea, pentruca să înlăturăm influința lui primejdioasă.

Prin urmare, și într'un caz și în celalalt doctrina socialismului trebuie să ne intereseze, să fie studiată de fruntașii noștri, cari să indice lămurit și în amănunte cum e să procedăm, nu numai pentru a înlătură pericolele, ci și pentru a beneficia de toate avantajile acestui curent, ce și-a croit deja o alvie și crește mereu.

*

Să recunoaștem, nu e ușor a fixa anume atitudinea ce ar trebui să observăm noi Românii în fața socialismului. Sunt la mijloc și multe împrejurări neatârnoare de voința și puterea noastră, împrejurări cari sunt proprii a determina această atitudine.

Totuș avem puncte de orientare sigure, înainte de toate în creștinism. Punctul de plecare al reformelor sociale, ar trebui deci căutat în principiile creștinismului, cari aplicate în senzul lor cel adevărat, pot să aducă numai bine.

Socialismul temperat, care respectă proprietatea și familia, se introduce cu măsură și chibzuintă de oamenii de stat în legile civile, el este recomandat dela înălțimea catedrelor universitare, iar biserica nu poate decât să sprijinească și ea din toate puterile acest socialism.

Fără să o rupem cu trecutul, noi Românii avem puncte de orientare în această privință și în tradiția și literatura noastră. Între publicațiuni punem în locul prim scrierile lui Eminescu și mai ales „Scrieri politice și literare”.

Ca remediu sigur în contra răspândirii ideilor primejdioase socialiste nimic mai po-

trivit decât tendința de a face tuturor cetățenilor viața mai ușoară, mai suportabilă.

În această direcție trebuie neapărat să lucrăm și noi cărturarii români. Trebuie să ținem tineretul nostru dela meserii, învățăceii și calfele, departe de curentul socialist, apropiindu-ne de ei și alipindu-i de noi prin distribuirea de ajutoare cât de multe pe samalor, prin catehizare, prin biblioteci compuse din o literatură sănătoasă, prin reuniuni ș. a.

Să sprijinim pe meseriașii noștri cumpărând marfa trebuincioasă dela ei și să-i învrednicim de mai multă considerație în corporațiunile bisericesti și peste tot în societate.

Trebuie mai departe să lucrăm cu plan și dragoste crescândă pentru îmbunătățirea sortii plugarului nostru învățându-l: să poarte o economie rațională, în toți ramii agriculturii, obicinându-l la cruțare, ferindu-l de lux, de risipă, de întrebuintarea nepotrivită a timpului, de lene și alte defecte, cari îl duc la lipsă și sărăcie, și astfel îl pot arunca în tot momentul în valurile primejdioase ale curentelor nepriincioase și chiar stricăcioase intereselor noastre obștești de prima ordine.

De altă parte trebuie stăruit mai mult decât până acum pentru ameliorarea situațiunii spirituale și morale a poporului.

Prin o luptă binechibzuită și sistematică se poate astfel lucra foarte mult contra sărăciei și ignoranței, și prin aceasta contra tuturor curentelor primejdioase.

Preoții, învățătorii și toți cărturarii noștri să se facă mai mult decât până acum apărătorii ideilor sociale, netulburate de nămolul socializmului.

Preoții se vor folosi mai ales de puterea predicei. Învățătorii și ceilalți cărturari de conferențe continue în sate și orașe.

La lupta aceasta de regenerare să ia parte nu numai biserica și școala cu conducătorii acestora, ci și toate celelalte instituțiuni ce le avem, anume: Asociațiunea prin despărțămintele sale, reuniunile învățătoresți, reuniunile agricole, reuniunile de sodali și meseriași, reuniunile de femei, băncile ș. a.

Toate aceste să vestească poporului ideile mântuitoare și să-l abată de pe căile rătăcite.

Ziaristica noastră deasemenea poate face foarte mult pentru lămurirea publicului în scopul chestiunii socializmului.

Tot mai mult va trebui să stăruim pentru înființarea *însoțirilor*, în cari fiecare clasă să-și găsească un adăpost și punct de sprijin pentru condițiile proprii de existență și dezvoltare. Numai aceasta poate să fie țânta unei mișcări sociale sănătoase.

Încât pentru procedarea pe terenul politice militante a bărbaților noștri, vedem că ei înclină spre o conlucrare cu partidul social-democrat, și o fac aceasta pe baza pct. 8 al Programului național din 1881.

Să sperăm că această conlucrare e bine chibzuită și va fi folositoare intereselor de viață ale poporului nostru.

Un răspuns.

La articolul „*O faptă condamnabilă*” apărut în numărul nostru 29 dela 19 Iuliu a. c. d-l A. Vlaicu ne trimite un răspuns intitulat „*Minciuni și calumnii*”, în care, în loc să se mulțamească cu rectificarea ori justificarea celor publicate de noi, sau fie chiar și cu reproșuri la adresa noastră, debitează o sumedenie de adevărate „*minciuni și calumnii*” la adresa institutului „Albina”, care, o repetăm și de astădată, nu are nimic, nici în clin, nici în mănecă cu cele-ce se publică în Revista noastră, și nici odată nu are știre prealabilă despre cele-ce apar în ea, ci și membrii ei, ca ori și cari alți cetitori numai ulterior pot afla și afla de cele publicate de noi.

Protestăm deci și cu ocazia aceasta contra manierei necorecte, observate și la alții, de a aduce în legătură, cele-ce se publică în Revista noastră — cu „Albina”, și a ne prezentă, de ceea-ce nu suntem, de un organ al acestui institut, căci „Rev. Econ.” nu este mai mult organul „Albinei” decât al ori-cărei alte bănci, care face parte din membrii „Solidarității”.

Pentru cele publicate în Revista noastră întreaga responsabilitatea cade exclusiv în sarcina redacției și a respectivului autor, — atât înainte legii, cât și înainte opiniei publice și de responsabilitatea aceasta nu ne ferim.

Acestea premise, dăm loc reflexiunilor meritorice cuprinse în răspunsul d-lui Vlaicu, cari sunt următoarele:

„Lucrul stă astfel”.

În anul trecut filiala din Brașov dela „Magyar Általános Hitelbank” a cerut și ea să fie considerată la depunerea banilor orfanali etc. din comitatul Brașov. Această bancă are mari merite pentru întreg comitatul, căci are fabrica de celuloză din Zărnești, fabrica de zahar din Bod, rafinerii de petrol etc. prin cari răvarsă milioane în punga poporului. Deci nu putea fi refuzată cu una cu două. A-i da bani în depunere după cheia existentă a fondurilor de rezervă iar nu mergea, căci în acest caz trebuia să primească ea 95% și toate celelalte bănci din Brașov împreună abia 5% din suma totală de bani orfanali. Vicecomitele în dilemă a convocat o anchetă, în care am fost chemat și eu. După îndelungată discuțiune, ancheta a primit unanim propunerea mea principiară: „*Bani orfanali etc. să se depună în viitor numai la institute, ale căror centrale sunt în Brașov, după cheia fondului lor de rezervă*”. Aci n'a fost vorba nici de „Albina”, nici de altă bancă, ci de un principiu motivat real și fără considerațiuni de interese particulare, iară motivarea mea leală și cinstită n'a fost combătută din nici o parte și nici nu putea fi combătută cu îndreptățire. Cu toate acestea

la propunerea comitetului permanent adunarea municipală din 14 Noemvrie 1907, în care iarăș mi-am susținut propunerea, a hotărît să se mențină și pe anul 1908 institutele din anul 1907. În contra acestui concluz am recurat, dar fără rezultat.

Intr'aceea Magistratul orașului Brașov la cererea aceleiași filiale dela „Hitelbank“. face propunerea către reprezentanța comunală, ca: „*Banii orfanali etc. să se depună în viitor numai la institute, ale căror centrale sunt în Brașov, după cheia fondului lor de rezervă*“. Comisiunea permanentă orășenească face contra propunerea, să se mențină ca și la comitat numai institutele existente. Țin să observ, că nu sunt membru nici în Magistrat, nici în comisiunea permanentă. Vine acum chestia în reprezentanța orășenească. Eu, consecvent convingerii mele principiare, am sprijinit propunerea Magistratului, care a fost primită în reprezentanța comunală cu mare majoritate de voturi contra la vre-o 2—3 voturi. În contra acestei hotăriri a recurat, pare-mi-se, judele penzionat Petru Popp și Iosif Oncioiu, contabil la „Albina“. În urma recursului, chestiunea a ajuns la adunarea municipală.

Înainte de adunarea congregației din Maiu, reprezentanții români au ținut întrunire. Între alte obiecte s'a discutat și această chestiune și majoritatea eră de părere să facem cauză națională din acest punct, pe când eu am „afirmat și susținut, că aceasta e o chestiune curat de interes privat, care eu unul n'o pot țări pe teren național și nu voesc să duc șlepuș nimanui. Eu îmi voi susține părerea mea și în congregație, cu rizicul de a trage ori-ce consecvență. Membrii întruniți atunci au pus chestia de solidaritate și eu am declarat, că în această chestiune privată nu fac solidaritate“. În sfârșit după multă ciorovăială am declarat, că îmi mențin întru toate punctul meu de vedere, dar ca să nu apărem în public divizați, cedez într'atâta, că nu voi vorbi în contra propunerii, ce o va face în numele clubului un membru român, însă cu expresa condițiune, ca acest membru să spună, că eu am rămas consecvent la principiul meu, dar la dorința expresă a clubului, am renunțat de a vorbi în contra propunerii lui. Chestiunea venind în congregație prea târziu la discuțiune, eu n'am mai putut participa din cauza afacerilor oficiale. Vorbitorul clubului: d-l I. Lenger, profitând de absența mea, a interpretat altfel lucrurile, ca și cum eu m'aș fi convertit și căit de ceea-ce am făcut. Astfel după aparițiunea raportului ședinții în „Gazetă“, i-am adresat următoarea scrisoare recomandată:

Stimate Domnule Lenger!

În „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 111 din 20 l. c. a apărut un raport asupra celor petrecute în congregație în timpul, când am fost împedecat de agende școlare a mai rămânea în ședință.

Am temeinice motive a trage la îndoială exactitatea celor cuprinse în acel raport, după ce o lungă experiență mi-a arătat de ce sentimente e animată această „Gazetă“ față de mine și de oarece conțez pe loialitatea D-voastră. Vă rog să binevoiți a-mi comunica cu întoarcerea poștei în scris textul vorbirii D-voastră relativă la persoana mea, ca să pot ști din izvor autentic, ce s'a petrecut și eventual să dau desmintirile necesare față de cei-ce din nou mă hulesc. Și cu toate că mi-a promis personal și prin alte persoane a-mi da răspunsul în scris, D-l Lenger până azi nu mi l-a mai dat. Adunarea municipală firește, a aprobat hotărîrea reprezentanței orașului, iar d-l Lenger a insinuat recurs la ministru.

Aceasta este starea faptică*!

Creдем că este de prisos să mai facem vr'un comentariu la expunerile de mai sus, căci ori cât s'ar strădui d-l Vlaicu să-și prezinte în altă lumină atitudinea criticată de noi, un lucru este cert, atât pentru noi, cât și pentru toți cunoscătorii firii d-lui Vlaicu și a relațiilor sociale din Brașov: că „principiul“ susținut în anchetă, în congregație și în reprezentanța orașului privitor la banii orfanali n'a fost decât un *pretext*, pentru a-și putea arăta indirect adevăratele sentimente, de cari în mod cu totul inexplicabil este stăpânit față de primul nostru institut de bani.

De încheiere ținem a constată, pentru prevenirea ori-căror combinațiuni falze asupra provenienței articolului nostru „O faptă condamnabilă“, că acela s'a scris în redacția noastră, pe baza și sub impresiunea rapoartelor apărute la timpul său în „Gazeta Transilvaniei“ asupra propunerilor făcute de d-l Vlaicu, rapoarte a căror exactitate pe cât știm D-sa n'a constatat-o până acum.

Schimbarea și întregirea legii execuționale.

(Articolul de lege LX ex 1881).

(Continuare).

§. 9.

În locul §-ului 58 al art. de lege LX din 1881: Dacă execuția se face pentru intertenția soției, a rudeniilor ascendente și descendente, sau a copiilor nelegiuiți atunci scutirea prevăzută în §§ 6 și 7 scade la jumătate.

Interesele cautiunilor de căsătorie militare se pot cuprinde în întregime pentru susținerea soției și rudeniilor descendente a debitorului.

Pentru susținerea rudeniilor ascendente însă execuția pe interesele cautiunei de căsătorie poate avea loc numai pe suma, ce trece peste K 1200.

§. 10.

În locul §-ului 60 din art. de lege LX din 1881. Pactul făcut contrar cu dispozițiile restringătoare în privința execuției a §§-lor 54, 55, 57, și 58 din art. de lege LX din 1881 modificați prin §§ 6—9 a legii prezente, precum și contra §§-lor 56 și 59 a art. de lege LX din 1881 sau renunțarea executului e fără valoare.

Execuția obținută pe plată se extinde și asupra plății schimbate ulterior, penziunii, gratificării, excontențării finale și de penzie astfel încât partea cuprinsă a plății se schimbă în proporție cu suma competenței celei noue și fără dispoziție nouă judecătorească.

Dacă competența se reduce la sau sub suma scutită de sequestru, execuția pauzează și se reînactivează de sine dacă competența iarăș întrece suma scutită de sequestru.

După 5 ani de pauzare execuția înceată.

§. 11.

În locul §-ului 61 a art. de lege LX din 1881.

Plata și competențele de serviciu sub orice titlu a funcționarilor stabili publici și privați, cari nu sunt înșirați în §-ul 6 se poate sechestra până la 1/3-a

parte dar numai așa, ca pentru execut să rămână ne-sequestrate K 2000 anual.

După §-ul acesta se consideră de aplicați stabili, aceia a căror competență nu e diurn sau plată, ce se plătește pe zi, săptămână sau bucată.

§-ul 10 se aplică în mod corespunzător și asupra persoanelor amintite în §-ul prezent alineatul 1, și anume cele 3 alineate ultime a §-ului 10 până atunci, până când acelea sunt aplicate la aceeași societate, întreprindere sau alt stăpân.

§. 12.

În locul §§-lor 62 și 63 a art. de lege LX din 1881 :
Din diurne se poate sequestra numai suma, ce trece peste K 5 la zi.

Din plățile, cari se plătesc pe zi sau pe săptămână se poate sequestră numai aceea parte, care trece peste K 5 pe zi.

La lucru de acord (care se plătește pe bucată) plata se poate sequestra numai în aceea măsură, ca executului să-i rămână pe fiecare zi de ocupațiune câte K 5 plată liberă de execuție.

Suma nesequestrabilă după alineatele premergătoare se reduce la jumătate, dacă execuția se face pentru pretenziuni, cari derivă din întreținerea executului, a familiei, sau a chiriei.

Competințele soldaților de rând (legénység) nu se pot sequestră.

§. 13.

§-ul 64 al art. de lege LX din 1881 se întregeste cu următoarele dispozițiuni:

Împrumuturile pentru foamete (inségkölesönök) stipendiile, precum și ajutoarele date de autorități pentru studiu sau călătorie, nu se pot sequestră.

Se pot sequestră până la a treia parte, dar și aceasta așa, că executului se îi rămână nesequestrați anual K 1200, — penziunea și alte rente, pe cari le primește executul dela vr'un institut, societate, sau însoțire fondată pentru ajutorarea membrilor sau a succesorilor acelora, întrucât aceasta (penziune etc.) nu e deja altfel scutită de sequestru; mai departe penziunea sau competența cu caracterul penziunii persoanelor amintite în primul alineat al §-ului 11 și care o primește executul dela stăpân (munkaadó), deasemenea penziunea sau altă competență a văduvelor și copiilor acestor persoane, pe care o primește executul dela stăpân pentru serviciile bărbatului, respective a tatălui.

§. 14.

Dacă execuția se face în favorul susținerii soției, rudeniilor ascendente și descendente, sau a copilului nelegiuit al executului, scutirile cuprinse în § 11 în alineatul prim al doilea și al treilea al §-lui 12 și în alineatul al treilea a §-ului 13, se reduc la jumătate.

Se poate sequestra în măsura indicată în §-ul 6 alineatul ultim și partea scutită de execuție conform §-ului 11, a alineatului 1, 2 și 3 al §-ului 12 și alineatul 3 al §-ului 13, dacă execuția se face pentru încasarea de dare de morboși (art. de lege XXI din 1898) sau pretenziunii pentru cari aceasta o dispun alte legi.

§. 15.

Dacă execuția s'a dus pe mai multe competențe a executului circumscrise în §§ 6, 7, 8, 9, 11, 12 și 13 scutirea descrisă acolo îi compete deosebit după fiecare competență.

§. 16.

În locul §-ului 67 a art. de lege LX din 1881.

La caz dacă execuția se duce contra vre-unui agronom, vitele de jug și uneltele de economii, cari nu cad sub punctul 18 al §-ului 2, se pot ce e drept sequestra, dar dacă executul dorește să le folosească la continuarea economiei și se îngrijește de nutrețul cuviincios pentru vitele de jug, acelea nu i se pot lua de sub dispunerea lui și nu să pot licita în timpul dela 15 Martie până la 15 Noemvrie a anului aceluia.

Această restrângere nu se aplică în cazul când execuția se face contra arăndașului cu scopul de a încassa arănda și dacă judecătoria, care ordonează execuția la cerere în decizul cu care se ordonează execuția, sau mai târziu în deciz separat, a enunțat aceasta.

§. 17.

În locul §-ului 71 a art. de lege LX din 1881:
Valoarea mișcătoarelor se fixează prin prețuire deodată la cuprindere.

Dacă exequentul cu executul se invoiesc în privința prețului, atunci aceasta e dătătoare de ton, altfel prețuirea trebuie se o facă de regulă exmisul.

Dacă se face execuția în locul unde e judecătoria și la judecătoria este aplicat expert permanent, exmisul îl duce cu sine și acesta îndeplinește prețuirea.

Dacă execuția se face afară de locul unde se află judecătoria, numai în cazul acela duce exmisul cu sine și un expert la fața locului și acesta îndeplinește prețuirea, când averea mișcătoare de sequestrat, după toată prevederea e astfel încât recere deosebită cunoștință de pricepător.

Afară de cazul prevăzut în alineatul premergător și atunci trebuie aplicat prețuitor când ar cere-o această cel puțin o partidă. Dacă a cerut exequentul aplicarea de prețuitor, fără ca de acela să fi fost lipsă în înțelesul alineatului premergător, atunci speșele de prețuire nu se pot fixa în sarcina executului.

Dacă e de lipsă și în decursul sequestrării să poate aplica prețuitor.

În protocolul de execuție e a se specifica valoarea de prețuire separat pentru fiecare obiect cuprins.

§. 19.

Alineatul 3 al §-ului 102 art. de lege LX din 1881 se modifică în acel senz, că în edictul de licitație executul nu e permis să fie numit.

Alineatul al 4 lea a aceluiaș § se modifică în înțelesul, că dacă sunt mai mulți exequenți, edictul de licitație e a se înmanuă numai acelora, în favorul cărora e a se ordonă licitația în senzul §-ului 20.

În toate cazurile (§ 102, 152, 185 și 187 a art. de lege LX din 1881) în cari e a se publică în provincie edictul de licitație în vr'o foaie locală, sau care apare în localitatea cea mai apropiată, *judecătoria e obligată a designa totdeauna o foaie redactată exclusiv în limba maghiară.*

§. 20.

În locul §-ului 120 a art. de lege LX din 1881:
La caz dacă sunt mai mulți exequenți, §§ (86—88 art. de lege LX din 1881) precum și în cazul când aceleși mobile sunt cuprinse și supracuprinse: e a se ordonă licitația, — chiar și în cazul când aceea ar cere-o numai un exequent și întrucât legea nu face excepțiuni, — în favorul acelor exequenți, cari au efectuit execuția până la ziua emiterii edictului de licitație.

Această dispozițiune nu se aplică:

1. când exequentul sau acela care a supracuprins a înștiințat încetarea pretenziunii sale;
2. când executul a dovedit încetarea, achitarea pretenziunii prin recepis postal sau cu alt act;

3. când afară de execuția efectuată din oficiu, exequentul sau acela, care a supracuprins, nu 'a cerut licitația în decurs de un an.

În cazurile de sub 1 și 2 înștiințarea se face în scris sau prin graiu viu la judecătoria, care a efectuat execuția sau la exmis.

Înștiințarea făcută cu graiu viu trebuie luată la protocol.

În cazul de sub punct 1 e a se înștiința executul, în cazul de sub 2 exequentul.

Dacă înștiințarea amintită sub 2 s'a făcut după emiterea edictului de licitație numai atunci e a se ține licitația în favorul exequentului sau supracuprinătorului, când acela se prezintă la licitație și cere ținerea licitației.

Dreptul de pemn al exequentului sau supracuprinătorului amintit în punctele 1—3 nu-l ating dispozițiunile de mai sus.

(Va urma).

Dela „Solidaritatea“.

Sedința direcțiunii. Pe 2 crt. Direcțiunea însoțirii noastre „Solidaritatea“ este convocată din partea prezidentului, d-l P. Cosma, la o ședință în Sibiu.

Pe lângă afaceri curente și primiri de membrii noi în sinul asociației, Direcțiunea se va ocupa în această ședință și cu chestiunile de actualitate de deosebit interes și pentru băncile noastre, cum sunt noua lege execuțională, homestead etc. chibzuind totodată și asupra atitudinii, ce vor avea să observe băncile noastre în fața noii situații, ce li se crează prin legile amintite.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 30 Iulie 1908.

Piața financiară internațională este încățva mai animată din cauza ultimei. Cererile după toate semnele însă nu vor fi așa mari ca la sfârșitul lunii trecute. De altcun băncile de emisiune sunt bine pregătite pentru a putea satisface cu înlesnire trebuințele pieții. Situațiunea Băncii imperiale germane, s'a prezentat continuu cu mult mai favorabilă decât în anul trecut. Rezerva de bilete libere de dare care în 23 crt. făcea 268.5 milioane M. a fost în creștere neîntreruptă până în 27 crt. și numai în zilele ultime ale lunii a început a scădea. Cu toată această situație satisfăcătoare o reducere a etalonului sub 4% în Berlin este puțin probabilă, mai ales că nu mai este departe sezonul de toamnă, care se caracterizează prin cereri număroase. Discontul privat notează în Berlin $2\frac{5}{8}\%$, numărarul pentru trebuințele peste ultimo se plătește cu $3\frac{1}{2}$ până la 4%. În London discontul privat a scăzut la $1\frac{3}{8}\%$.

Pe piața internă încă sunt puține afaceri. Banca Austro-Ungară dispune de o rezervă însemnată, totuși din cauza ultimei numărarul s'a scumpit urcându-se în Viena discontul privat dela $3\frac{7}{10}\%$ la $3\frac{1}{2}\%$.

La 10 August băncile cartelate vor pune în praxă condițiunile uniforme, cari la tot cazul vor contribui la scumpirea banilor pentru instituttele din provincie și prin urmare vor îngreună tot mai mult situația acestora.

Jurisdicțiune.

Deciziuni Curiale.

Cine are să convoace adunarea generală?

Dacă adunarea generală a unui institut, ca societate pe acții, s'a convocat contra statutelor de președinte și nu de direcțiune, — hotăririle unei atari adunări generale sunt nule.

(Curia reg. sub Nr. 1067 V/1907 la 3 Iunie 1908.)

*

Literele cirile și numele de botez nemaghiare în registrul firmelor comerciale.

Prin decisul său Nr. 133/908 dela 26 Martie a. c. Tabla reg. din Timișoara a enunțat, că: la înregistrări de firme scrierea cu litere cirile este neadmisibilă și că numele de botez străine (înțelege nemaghiare) se pot înregistra numai între paranteze, alături cu numele de botez maghiare corespunzătoare.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Poporul“, institut de credit și cassă de schimb soc. pe acții în Săliște, care în numărul nostru trecut și-a anunțat începerea activității pe ziua de 1 crt. s'a fondat la 28 Aprilie a. c. cu capital social de K 160,000, în 1600 acții à K 100. Direcțiunea este compusă din d-nii Dumitru Banciu, farmacist; Dr. Nic. Petra, adv.; Iordache Roșca, comerciant; Dumitru Stan Herța, comerciant; Nicolae Lupas, econom de oi și jude comunal; Stan Stefea, comerciant; Nic. Sora Baroiu, privatier; Dumitru Ilie Ghibu, arăndaș; Dumitru Ioan Comșa, măcelar; Nicolae Loșniță, privatier și Constantin Aldea, comerciant, toți din Săliște. Membrii ai comitetului de supraveghiere sunt d-nii: Vasile Aldea, senator, Sebeșul-săsesc; Ioan D. Bârsan, econ.; Ioan Pavel, econ.; Petru Roșcu Tocană, econ.; Ilie Popa, birtaș, toți din Săliște.

*

„Vulturul“, institut de credit și de economii soc. pe acții în Tășnad, precum am anunțat deja, și-a ținut adunarea generală de constituire la 23 Iuliu a. c.

Au fost de față 50 acționari, reprezentând 346 acții. — Cu unanimitate s'a ales de prezident adhoc: Dr. Coriolan Steer avocat în Tășnad, notar Dr. Ioan Suci, avocat în Zălau, și Nicolau Munthiu secretarul Silvaniei din Șimleu, iară de verificatorii protocolului s'au ales: Demetriu Coroianu, protopop în Santau și Vasile Păteș, preot în Hotoan.

1. Președintele Dr. Steer constată că sunt de față 50 acționari, reprezentând 346 acții, iar adunarea de constituire s'a convocat în înțelesul legii, deci declară, că adunarea în înțelesul legii poate aduce concluze valide.

2. Se esmite pentru constatarea acțiilor subscrise o comisiune din Dnii Vasiliu Păteș, Vasiliu Murășan și George Filep.

Această comisiune raportează, că s'au subscris 1000 acții și s'a plătit rata primă și speșele de fondare.

3. În urma celor de sus, adunarea generală decide înființarea institutului cu capital social de K 100.000.

4. D-l Dr. Coriolan Steer prezentează adunării un proiect de statute, care după unele modificări mai însemnate se primește

5. Urmează raportul fondatorilor despre alegerea direcțiunii, în urma căruia adunarea ia la cunoștință, că sunt aleși în direcțiune pe 3 ani d-nii următorii: *Andrei Cosma* directorul executiv al Silvaniei; *Samuil Ciceronescu*, contabilul fondurilor diecezane din Oradea-mare; *Dr. Stefan C. Pop*, deputat dietal și avocat în Arad; *Dr. Coriolan Steer*, avocat în Tășnad; *Grigorie Pop*, protopop în Unimet; *Vasilie Murășan*, preot în Seuca; *Vasilie Hoblea*, preot în Cig; *Iosif Cosmuța*, învățător în Santău și *Ioan Lobonțiu*, preot în Sărvad.

6. Se trece la alegerea comitetului de supraveghiere pe un an. D-l Dr. Coriolan Steer propune în comitetul de supraveghiere — primindu-se cu aclamațiune — pe D-nii *Demetriu Coroian*, protopop în Santău; *Nicolau Munthiu*, secretarul „Silvaniei” în Șimleu; *Vasile Păcaș*, preot în Hotoan; *Dr. Ioan Suciu*, adv. în Zălau și *Ludovic Bardossy* mare proprietar în Pișcolț comit. Bihor).

7. La propunerea d-lui Nicolau Munthiu pe lângă exprimarea mulțămii adunării, fondatorilor li se dă absolutul.

8. La propunerea d-lui Dr. Coriolan Steer se decide, că la cazul dacă tribunalul ar pretinde unele schimbări în statute, direcțiunea să facă modificările, fără de a mai concheta adunarea generală.

Meritul principal la înființarea „Vulturului”, a acestei nouă fortărețe, chemate a fi razimul tuturor intereselor românești din acele părți mărginașe ale României îi revine d-lui *Dr. Coriolan Steer*.

Dorim noului institut prosperare.

I. T. C.

Situația Băncii Austro-Ungare la finele sem. I 1908. La 30 Iunie a. c. situația băncii noastre de emisiune a fost următoarea:

Active:

Stoc de aur: Monete de aur și drugi	K 1,123,239,846-28
Cambii de aur asupra străinătății	60,000,000—
Monete de argint și schimb	320,067,040-12
Total	K 1,503,306,886-40
Cambii, warrant-uri și efecte escontate	K 540,991,384-83
Lombard (Imprumuturi pe amanete)	72,838,600—
Guvernul regatelor și statelor reprezentate în conziliul imperial	60,000,000—
Efecte publice	21,229,386-89
Imprumuturi ipotecare	299,997,221-38
Alte pretenziuni	154,779,899-50
Total	K 2,653,143,379—

Pasive:

Capital de acții	K 210,000,000—
Fond de rezervă	15,305,349—
Circulația bancnotelor în valută de coroane	1,877,816,450—
„ „ „ „ austriacă	5,084,240—
Pretenz. în giro și alte datorii imediat scadente	168,628,914-35
Scrisuri fonciare în circulație	290,733,400—
Alte datorii	85,575,025-65
Total	K 2,653,143,379—

CRONICA.

Se caută 10 tineri din Ardeal pentru a fi puși de conducători de prăvălii în orașele și comunele mai mari din Bucovina. Petenții trebuie să aibă praxa în desfacerea mărfurilor și să fie oameni muncitori și cinștiți. Leafa lunară K 200. A se adresa în Cernăuți la d-l *Nicolae Iancu*, inspector general al „Centralei Băncilor-rurale și Insoțirilor economice din Bucovina”.

*

„Casa rurală” din România. La 15 Iunie a. c. v. s'a făcut subscrierea acțiilor „Casei Rurale” cu care ne-am ocupat și noi la timpul său în această Revistă și al căreia scop de căpetenie este ajutorarea sătenilor, pe cale de împrumut, pentru cumpărarea de pământ. Capitalul, „Casei rurale” s'a fixat deocamdată cu Lei 10.000.000, din care jumătate s'a rezervat statului, iar jumătate s'a oferit publicului. Subscripția a reușit preste așteptare, subscriindu-se de 4 ori capitalul de 5 mil. lei oferit publicului. „Băncile populare” au scris însemnata sumă de Lei 1.320.000.

*

Produțiunea mondială a aurului. Conform unei statistice recente produțiunea mondială a aurului a fost și în 1907 în creștere față de anul precedent. Valoarea totală a aurului produs în 1907 este evaluată la 412,556,138 dolari mai mult decât în 1906, cu 7.495,167 sau 1.8% și mai mult decât în 1905 cu 34.144,382 dolari sau 9%. În Transvaal și Rusia s'a produs cu mult mai mult, în Statele-Unite din contră mai puțin aur decât în trecut. În anul 1907 regiuni nouă, mai importante pentru produțiunea aurului, nu s'au descoperit și nici nu s'au pus în lucrare mine mai mari, demne de a fi amintite. Cea mai mare parte a aurului produs s'a întrebunțat pentru scopuri de monetizare și pentru augmentarea rezervelor de aur a marilor bănci de emisiune. Statele Unite au importat din străinătate, pe lângă produțiunea lor proprie de 89 mil. dolari, aur în valoare de încă odată 83 mil. astfel că au folosit pentru scopurile lor proprii 43% ale întregii produțiuni mondiale a aurului.

ÎNVAȚĂMÂNT.

Direcțiunea Școlii comerciale sup., gr.-or. române din Brașov.

Aviz pentru anul viitor.

Anul școlar 1908/1909 se va începe la 1-a Septembrie v. 1908. Inscriverile se fac de direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v.

Pentru a se împiedeca o aglomerare prea mare de elevi în clasa I comercială și a se putea face o selecțiune mai bună a lor, conferința a adus următoarea hotărâre:

1. Prenotările pentru înscriere în clasa I. comercială să se facă în fiecare an prin adresă în scris până în 15 August st. v. la direcțiune.

2. Lista celor prenotați să se pertracteze în conferința de începere a anului școlar, în care se va decide eventuala primire sau respingere.

3. Sub nici o împrejurare să nu se primească în clasa I. comercială un număr mai mare de elevi decât cel admis de regulament adică 40 de elevi și numai în cazuri de tot excepționale numărul de 45.

4. Cei neinsinuați până la termenul fixat în punctul prim, precum și cei-ce nu vor prezenta la însinuare atestatele convenite pot fi primiți la școală numai în cazuri de tot excepționale.

În clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV. gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscrierea tuturor se cere atestat școlar și atestat de botez.

Examenalele supletorii și de emendare se vor ține în 1 și 2 Septembrie v. Cei-ce vor întârzia atât dela acest examen, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza

intârzierii. Examenle de privațiști și maturitate de corigență oral se vor ține în 6 Septembrie v. Aceștia au însă a se însuși în persoană la direcțiune cel mult până în 1 Septembrie v. Privațiștii au a plăti la direcțiune taxele pe un an școlar cu 74 coroane și taxa de examen de 80 coroane deja la însușire pentru examen.

Taxa de primire e 8 coroane, didactru 60 coroane și alte taxe 6 coroane, și trebuiesc plătite la înscriere cel puțin jumătate, iară până în Februarie restul. Elevii, cari nu-și vor achita la timp taxele, vor fi oprîți dela cercetarea cursurilor.

Elevii de confesiuni străine decât cea română greco-orientală și greco-catolică plătesc didactru dublu.

Fiecare elev va mai plăti pe seama fondului de penziune al profesorilor încă o taxă de 10 coroane, o taxă edilă de 20 coroane pentru zidirea școlii, iară pentru excursiuni școlare și alte trebuințe suma de 6 coroane.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile și recvizitele necesare *noue și în bună stare*, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și recvizite și folosirea de cărți vechi și necorespunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alăturarea cu numele elevului.

Chipiul și uniforma proprie a școlii comerciale se recomandă a se procura deja în prima lună de școală și se impune în mod obligator tuturor elevilor din școala comercială. Forma și culoarea se pot afla dela direcțiune. Pentru orice informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlărilor să se adreseze la direcțiune.

Direcțiunea.

Firme falite:

Gál Henrik, comerciant în Cluj, tribunalul în loc, însinuarea pretenziunilor până în 5 Septembrie, licuidarea lor în 1 Octombrie, alegerea comitetului concursual în 2 Octombrie a. c.

Molnár Iózsef, comerciant în Cehul-Silvaniei, tribunalul în Zelau, însinuarea până în 21 August, licuidarea în 27 August a. c., alegerea comitetului 27 August a. c.

Firma: Pelleyne et Schmidt, din Oradea-mare, tribunalul în loc, însinuarea până în 24 August, licuidarea în 10 Septembrie, alegerea comitetului în 12 Septembrie a. c.

Firme insolvente:

Ötvös Dániel, comerciant în Cluj.

Grünfeld Salamon, comerciant în Năsăud.

Jung Ferencz, comerciant în Oradea-mare.

Krausz et Comp., firmă comercială în Orșova.

Sumar.

Socialismul. — Un răspuns. — Schimbarea în întregire a legii execuționale. — Dela „Solidaritatea”. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Jurisdicțiune*: Cine are să convoace adunarea generală? Literile cirile și numele de botz nemaghiare în registrul firmelor comerciale. — *Societăți financiare și comerciale*: „Poporul”, „Vulturul”, Situația Băncii Austro-Ungare la finele sem. I. 1908. — *Cronică*: Se caută 10 tineri din Ardeal. „Casa rurală” din România. Producțiunea mondială a aurului. — *Invățământ*: Direcțiunea școlii comerciale sup., gr.-or. române din Brașov. — Firme falite, Firme insolvente.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 28—29 Iulie 1908.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpsta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	110.75	110.90
4	„ „ Cor. „ „ „	93.10	93.30
3 1/2	„ „ „ „ „ „	82.60	83.45
5	Impr. cu premii à 100 fl. „ „ „	187.50	187.50
4	„ p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	146.75	146.—
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „ „	77.60	78.25
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone „ „ „	100.25	101.—
4	„ rurale ungare „ „ „	94.15	94.50
4	„ „ croato-slav. „ „ „	94.50	95.50
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor., Mai-Nov., sc de dare	96.80	97.40
4	„ „ lan.-Iulie „ „ „	96.70	97.40
4.2	„ „ în hârtie, Febr.-Aug. „ „ „	99.45	99.50
4.2	„ „ argint April-Oct. „ „ „	99.45	99.50
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	153.50	156.25
4	„ „ 1860 à fl. 100—	218.75	221.50
—	„ „ 1864 à fl. 100—	264.50	266.—
4	Renta austr. aur., scut. de dare	116.10	117.—
4	„ „ Cor. „ „ „	96.90	97.50
3 1/2	„ „ de invest. „ „ „	87.40	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	91.55	91.75
5	„ Viena	102.50	—
6	„ bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	122.40	—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	93.75	93.75
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fone. austr.	96.40	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	99.35	99.35
4 1/2	„ „ 50 ani în coroane	99.70	99.70
4	Banca comerc. ung. Pesta în fl.	100.25	100.25
4 1/2	„ „ „ în cor.	94.—	94.—
4	Obl. com. „banca ung. Pesta cu 10% premie	105.—	104.75
4	„ „ repl. 60 ani	93.75	94.—
4	Scris. fone. I. Cassă de păstr. patr., Pesta	93.75	94.—
4	Obl. com. „ „ „ în cor.	93.75	93.75
4	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	101.—
4	Scris. fone. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	92.80	92.70
4 1/2	Banca hipotecară ungară în cor.	100.25	100.25
4	„ „ „ „ „	94.—	94.—
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	97.—
5	„Albina“, Sibiiu	—	101.—
4 1/2	„ „ „	—	99.—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiiu,	100.25	100.25
4	„ „ „ Brașov	94.25	94.25
4 1/2	„ „ „ „ „	101.—	101.—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu,	100.25	100.25
4	„ „ „ „ „	94.50	94.50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din	272.50	—
3	1880 à fl. 100	—	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din	265.—	—
4	1889 à fl. 100	244.75	242.—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot.	106.—	112.—
2	„ „ „ sârbesc à frs 100 —	—	—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	261.50	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	22.—	22.75
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	480.—	482.—
—	Buda, comuna à fl. 40—	205.—	230.—
—	Pálffy, à fl. 40—	196.—	200.—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	54.25	55.—
—	„ „ ungară, à fl. 5—	28.25	28.50
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	502.—	503.—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	8.25
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4—	—	12.—
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11.39	11.43
—	20 franci aur	19.07	19.10
—	20 marce aur	23.53	23.57
—	Sovereigns pr bucată	24.02	—
—	Ruble hârtie per bucată	2.52	2.53
—	100 Marce hârtie	117.60	117.67
—	100 franci hârtie	—	95.55
—	100 lire hârtie	95.50	95.95
—	100 lei hârtie	—	95.25

Publicare.

În înțelesul §-ului 10 din statutele subsemnatului institut prin aceasta se provoacă subscriitorii acțiilor din emisiunea a III-a Nrii. 10,125, 9926, 6756, 6383, 6384, 6385, 6386, 6387, 7338, 7339, 7407, 7408, 8376, 8706, 8707, 8998, 10,020, 9794, 9617, 9616, 9615, 9614, 9613, 9612, 9611, 9610, 9609, 9608, 7020, 6794, 6617, 6616, 6615, 6614, 6613, 6612, 6611, 6610, 6609, 6608, 8581, 10,287, 7287, 8702, 11,702, 7279, 7280, 10,280, 7765, 8208, 8815, 8963, 8964, 8965, 8991, 8992, 6830, 9830, 10,765, 11,208, 11,815, 11,963, 11,964, 11,965, 11,991, 11,992, 7285, 8459, 8679, 10,190, 10,285, 11,439, 11,678, 8986, 8987, 11,986, 11,987, 9421, 7814, 7815, 7816, 7817, 7818, 7819, 10,814, 10,815, 10,816, 10,817, 10,818, 10,819, 8354, 8355, 9217, 9218, 9220, 9221, 9224, 9970, 6742, 6743, 6744, 6745, 6746, 6747, 6748, 6749, 6750, 6751, 7881, 9744, 9745, 9746, 9747, 9748, 9749, 9750, 9751, 10,881, 8188, 11,188, 7700, 8189, 10,700, 11,189, 8637, 7136, 7137, 10,027, 10,028, 10,136, 10,137, 11,947, 8368, 11,368, 7779, 8984, 8985, 10,779, 11,984, 11,985, 8490, 8596, 8597, 8559, 10,226, 10,227, 10,240, 8969, 8968, 8961, 10,394 10,320, 11,584; ca în termen de 6 săptămâni dela apariția acestei publicări să plătească ratele restante, căci la caz contrar sumele plătite de ei mai înainte cad în folosul institutului, iar titlurile acțiilor lor se anulează și sub aceiași numeri se emit alți titli de acții.

Diracțiunea instit. de credit și econ.

Nr. 121 (1—1)

„ALBINA“

Sibiu, — (Nagyszeben).

„TIMIȘANA“, inst. de cred. și economii în Timișoara.

CONCURS.

Se caută un **funcționar de bancă**, cu pregătiri teoretice și praxă bună, care posedă perfect limba română, maghiară și germană.

Reflectanții au să comunice pretenziunile lor de salar, să dovedească cu documente cererile de mai sus, iar cererile astfel instruite și scrise cu mâna proprie în toate 3 limbile, sunt a se prezenta după putință în persoană, până la *1 Septembrie a. c.*

Timișoara, 22 Iulie, 1908.

Nr. 120 (2—2).

Diracțiunea.

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe viață în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra pagubelor prin grindină.

Asigurări contra infracției (furt prin spargere de casse și locuințe).

Nr. 1 (26—52)

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri conziderabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărăși economice.

Societatea de asigurare „Dunărea“.

Fondată la 1867. ★ Fonduri de garanție K 33.928,000

— Centrala în Viena: —

◆ Agenturi generale în Sibiu și Brașov ◆

la

„Albina“ inst. de credit și de economii.

„Dunărea“ se ocupă:

Asigurări contra focului, a pagubelor de grindină, contra infracției (furt prin spargere). asigurări de sticle la galantare, de transport, precum și cu asigurări asupra vieții și de rente, sub cele mai culante premii și condițiuni. Asemenea se fac asigurări pentru cazuri de accidente prin societatea de asigurare pe acții „Danubius“ fondată sub egida societății „Dunărea“.